

**DERİ VE DERİ MAMULLERİ
SEKTÖRÜ**

2013 TEMMUZ

AYLIK İHRACAT BİLGİ NOTU

**İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE VE MEVZUAT ŞUBESİ**

Ağustos 2013

2013 YILI TEMMUZ AYI

TÜRKİYE DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

2013 yılı Ocak-Temmuz döneminde Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatı % 15 artışla 1 milyar 30 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2013 yılı Ocak-Temmuz döneminde Türkiye genel ihracatı ise % 3,3 oranında artarak 87,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının toplam ihracat içindeki payı bu dönemde %1,2'ye yükselmiştir.

Türkiye'nin Genel İhracatında Deri ve Deri Ürünleri İhracatının Payı						
Birim:1000\$	2011	2012	11/12 Değişim %	2012 Ocak-Temmuz	2013 Ocak-Temmuz	12/13 Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	134.906.869	151.860.846	11,3	85.066.351	87.860.134	3,3
Deri ve Deri Mamülleri İhracatı	1.479.274	1.605.069	18,2	895.368	1.029.780	15,0
Deri ve Deri Mamülleri İhracatının Genel İhracat İçindeki Payı %	1,1	1,1		1,1	1,2	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Deri ve deri ürünleri ihracatımızın ülkeler bazında en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2013 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 17,2 artışla 246,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Rusya'nın Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı % 23,9'dur.

Deri ve deri ürünleri ihracatının AB pazarındaki önemli ülkesi İtalya'ya yapılan ihracat, düşüşle geçen 2012 yılının ardından yeni yılın ilk 7 ayında da % 0,5 azalarak 82 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. AB pazarının diğer önemli ülkesi Almanya'ya deri ürünleri ihracatı ise aynı dönemde % 4,2 artışla 68 milyon dolar olmuştur. Bu dönemde deri ürünleri ihracatında İtalya'nın payı % 8 olurken, bu dönemde deri ürünleri ihracatı pazarları içinde 3. sırada bulunan Almanya'nın payı ise % 6,6 olarak kaydedilmiştir.

Son dönemlerde deri ve deri ürünleri ihracatının yükselen pazarı olan Irak'a ihracat bu dönemde de % 53,4 gibi yüksek bir oranda artarak 67,8 milyon dolara yükselmiş ve bu ülkenin toplam deri ürünleri ihracatındaki payı % 6,6 olurken deri ürünleri ihracatı pazarları içinde 4. sırada yer almaktadır.

Deri ve deri ürünleri ihracatında öne çıkan ülkeler arasında bu dönemde ihracatta % 64,1 artış göstererek 41,8 milyon dolara yükselen ve payını % 4,1'e çıkaran Çin başı çekerken, % 23,4 artışla 36,8 milyon dolara ve % 3,6 pazar payına ulaşan Ukrayna'nın yanı sıra % 21,5 artışla 34,1 milyon dolara yükselen ve payını % 3,3'e çıkaran Hong Kong diğer dikkat çeken pazarlar olarak sıralanabilir.

Öte yandan, deri ve deri ürünleri ihracatında AB pazarının diğer önemli ülkeleri olan Fransa'ya bu dönemde yapılan ihracat % 2,6 azalarak 40,3 milyon dolara gerilerken, diğer önemli pazar İngiltere'ye yapılan ihracat ise % 2,2 düşüşle 37,8 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Son dönemlerin yükselen pazarı Kırgızistan'a yapılan deri ürünleri ihracatı söz konusu dönemde % 29,8 artışla 13,6 milyon dolara yükselmiştir.

Geçmiş dönemlerde, dönem dönem ilk 10 pazar arasına giren diğer önemli pazarlarımızdan ABD, Bulgaristan, Kazakistan, Hollanda ve İspanya, bu dönemde sırasıyla 11., 12., 15., 16. ve 18. pazarlar olarak kendilerine yer bulmuşlardır. (Bkz. Tablo syf. 21)

Deri ve deri ürünleri ihracatında 14. sırada yer alan Romanya'ya ihracat 2013 yılının ilk 7 ayında % 52,3 artışla 12,9 milyon dolara yükselirken, 17. sırada bulunan BAE'ne ihracat ise % 61,8 artışla 12,3 milyon dolara yükselmiştir. (Bkz. Tablo syf. 21)

		TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI							
		2012 TEMMUZ 1000 \$	2013 TEMMUZ 1000 \$	DEĞİŞİM %	2012 OCAK-TEMMUZ 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2013 OCAK-TEMMUZ 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1	RUSYA FEDERASYONU	47.261	48.197	2,0	210.158	23,5	246.370	23,9	17,2
2	İTALYA	11.991	12.817	6,9	82.358	9,2	81.976	8,0	-0,5
3	ALMANYA	10.590	13.164	24,3	65.259	7,3	67.986	6,6	4,2
4	İRAK	8.545	13.181	54,3	44.228	4,9	67.831	6,6	53,4
5	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	4.359	11.546	164,8	25.463	2,8	41.775	4,1	64,1
6	FRANSA	10.204	9.614	-5,8	41.333	4,6	40.256	3,9	-2,6
7	İNGİLTERE	5.999	5.913	-1,4	38.627	4,3	37.794	3,7	-2,2
8	UKRAYNA	5.550	7.624	37,4	29.815	3,3	36.804	3,6	23,4
9	HONG KONG	5.517	5.982	8,4	28.081	3,1	34.115	3,3	21,5
10	SUUDİ ARABİSTAN	5.183	3.459	-33,2	29.350	3,3	31.256	3,0	6,5
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		115.200	131.498	14,1	594.672	66,4	686.164	66,6	15,4
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI		161.803	183.536	13,4	895.368	100,0	1.029.780	100,0	15,0

Ülke Grupları Bazında Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Ülke grupları açısından değerlendirildiğinde, deri ve deri ürünleri ihracatımızın % 33,1'lik payıyla en önemli pazarı olan AB-27 ülke grubuna yapılan ihracat 2013 yılı Ocak-Temmuz döneminde % 2,8 artışla 340,5 milyon dolar olmuştur.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer önemli pazarımız olan eski Doğu Bloğu ülke grubuna yapılan ihracat, bu dönemde % 14,9 oranında artarak 307,1 milyon dolara yükselmiştir. Bu ülke grubunun Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise % 29,8 olarak kaydedilmiştir.

Ülke grupları arasında bu dönemde en yüksek artış oranı ise % 42,4 ile Ortadoğu ülke grubunda kaydedilmiştir. Ortadoğu ülkelerine bu dönemde 140,8 milyon dolar değerinde deri ve deri ürünleri ihracatı yapılırken, toplam deri ihracatı içindeki payı ise % 13,7'ye yükselmiştir.

Ülke grupları açısından diğer yüksek oranlı artışlarda Asya ülkeleri grubuna ihracat % 41,9 artış gösterirken, Diğer Avrupa ülke grubuna yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı ise % 31,9 oranında artış göstermiştir.

Bu dönemde ülke grupları arasında sadece Amerika ülkeleri pazarına yapılan ihracatta düşüş olurken, bu ülke grubuna yapılan ihracat sözkonusu dönemde % 3,3 gerilemiştir.

Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı								
	2012 TEMMUZ 1000\$	2013 TEMMUZ 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %	2012 OCAK-TEMMUZ 1000\$	2013 OCAK-TEMMUZ 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %
AB Ülkeleri (27) Toplamı	55.201	61.684	11,7	33,6	331.225	340.464	2,8	33,1
Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Ukrayna, Sırbistan, B. Rusya vb)	56.239	59.562	5,9	32,5	267.331	307.052	14,9	29,8
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (Irak, S. Arabistan, İsrail, BAE vb)	18.719	21.371	14,2	11,6	98.862	140.749	42,4	13,7
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı (Çin, Hong Kong, Japonya, G. Kore vb.)	14.613	22.642	54,9	12,3	71.719	101.767	41,9	9,9
Türk Cumhuriyetleri Toplamı (Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan, vb)	5.539	5.492	-0,8	3,0	51.848	54.166	4,5	5,3
Afrika Ülkeleri Toplamı (Fas, Mısır, Libya, Tunus vb)	5.119	4.940	-3,5	2,7	34.221	40.876	19,4	4,0
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Norveç, İsviçre, KKTC)	1.830	1.637	-10,5	0,9	13.941	18.388	31,9	1,8
Amerika Ülkeleri Toplamı (ABD, Kanada, Brezilya, Meksika vb)	3.985	5.130	28,7	2,8	21.751	21.044	-3,3	2,0
Serbest Bölgeler Toplamı	322	690	114,3	0,4	2.867	4.021	40,3	0,4
Toplam Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı	161.803	183.536	13,4	100,0	895.368	1.029.780	15,0	100,0
<i>Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları</i>								

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

2013 yılının Ocak-Temmuz döneminde deri ve deri ürün grupları içerisinde en çok ihracat ayakkabı ürünlerinde yapılmış olup, 425,6 milyon dolarlık ihracat ile bir önceki yıla göre % 27,7 oranında artış kaydedilmiştir. Ayakkabı ürün grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 41,3 düzeyine yükselmiştir.

Deri ve deri ürün grupları içinde diğer yüksek ihracat yapılan grup deri giyim ve kürk giyim ürünlerinden oluşan deri konfeksiyon grubu olup, bu ürün grubundan gerçekleştirilen toplam ihracat, 2013 yılının Ocak-Temmuz döneminde geçen yıla göre % 7,9 oranında artarak 294,9 milyon dolara yükselmiştir. Deri giyim ve kürk giyim ürün gruplarının Türkiye toplam deri ihracatındaki payı % 28,6 düzeyindedir.

Deri konfeksiyon ürün grubunu oluşturan iki önemli kalemden deri giyim ürün grubundan gerçekleştirilen ihracat, 2013 yılının Ocak-Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 13,5 oranında artarak 146,8 milyon dolara yükselirken, bu ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı % 14,3 olarak kaydedilmiştir.

Deri konfeksiyon ürün grubunun diğer kalemi kürk giyim eşyası grubundan ise bu dönemde 148,1 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, 2012 yılının eş dönemine göre % 2,9 oranında artış meydana gelmiştir. Kürk giyim ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı ise bu dönemde % 14,4 olarak kaydedilmiştir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grupları toplamında 2013 yılı Ocak-Temmuz döneminde 171,9 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 22,8 seviyesindedir. Bu ürün grupları toplamının Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı % 16,7 olarak hesaplanmaktadır.

Deri ve deri ürünleri ihracatının diğer önemli bir grubu olan saraciye ürün grubundan bu dönemde % 8,1 düşüşle 135 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Saraciye ürün grubunun Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatındaki payı ise % 13,1'dir.

Deri ve deri ürünleri ihracatında diğer ürün gruplarına göre daha az ihracat yapılan ham deri ve ham kürk ürün grupları toplamında ihracat ise bu dönemde 201 bin dolardan 1 milyon 69 bin dolara yükselmiştir.

2013 TEMMUZ AYI DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACAT RAKAMLARI (1000 \$)

DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2012 TEMMUZ	2013 TEMMUZ	2012/2013 Değişim	2012 OCAK-TEMMUZ	TOPLAM DERİ'DE % PAY	2013 OCAK-TEMMUZ	TOPLAM DERİ'DE % PAY	2012/2013 Değişim
4101-4103	HAM DERİ	155	147	-5%	200	0,0	895	0,1	348%
4301	HAM KÜRK	0	16	100%	1	0,0	174	0,0	100%
	HAM DERİ + HAM KÜRK TOPLAMI	155	163	5%	201	0,0	1.069	0,1	432%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ	12.021	17.747	47,6%	89.019	9,9	106.478	10,3	19,6%
4302	İŞLENMİŞ KÜRK	8.898	14.271	60,4%	51.017	5,7	65.465	6,4	28,3%
	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	20.919	32.018	53,1%	140.036	15,6	171.943	16,7	22,8%
4203.10	DERİ GİYİM	27.570	24.873	-9,8%	129.323	14,4	146.749	14,3	13,5%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI	43.250	43.239	0,0%	143.996	16,1	148.124	14,4	2,9%
	DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM TOPLAMI	70.820	68.112	-3,8%	273.319	30,5	294.873	28,6	7,9%
4201-4202- 4203.21/29/30/ 40-4204-4206	SARACİYE TOPLAMI	20.478	20.310	-0,8%	146.963	16,4	135.035	13,1	-8,1%
64	AYAKKABI TOPLAMI	49.196	62.544	27,1%	333.249	37,2	425.609	41,3	27,7%
	GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI	161.803	183.536	13,4%	895.368	100,0	1.029.780	100,0	15,0%
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları									

Belli Başlı Pazarlarda Ürün Grupları Bazında Gelişmeler

1- Ham Deri ve Ham Kürk Grubu

2013 yılı Ocak-Temmuz döneminde Çin'e 299 bin dolar, Almanya'ya 212 bin dolar, Hong Kong'a 168 bin dolar, Fransa'ya 59 bin dolar, İtalya'ya 42 bin dolar, Rusya'ya ise 36 bin dolar dolar değerinde ham deri ihracatı gerçekleştirilmiştir. Ham deri ihracatı bu dönemde 200 bin dolardan 895 bin dolara yükselmiştir.

EN FAZLA HAM DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4101- 4103)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-TEMMUZ	2013 OCAK-TEMMUZ	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	115	299	160,0%	33,4%
ALMANYA	0	212	100,0%	23,7%
HONG KONG	0	168	100,0%	18,8%
FRANSA	0	59	100,0%	6,6%
İTALYA	1	42	100,0%	4,7%
RUSYA FEDERASYONU	25	36	44,0%	4,0%
ENDONEZYA	0	20	100,0%	2,2%
UKRAYNA	0	8	100,0%	0,9%
BULGARİSTAN	16	5	-68,8%	0,6%
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ İHRACATI	200	895	347,5%	100,0%

Aynı dönemde, ham kürk ürün grubunda, Hong Kong'a 119 bin dolar, Tayland'a 33 bin dolar ve Gana'ya 17 bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır. Geçen yılın aynı döneminde sadece bin dolar seviyesinde olan ham kürk ihracatı bu dönemde 174 bin dolara yükselmiştir.

HAM KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4301)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-TEMMUZ	2013 OCAK-TEMMUZ	DEĞİŞİM %	PAY %
HONG KONG	0	119	100,0%	68,4%
TAYLAND	0	33	100,0%	19,0%
GANNA	0	17	100,0%	9,8%
AVUSTURYA	0	5	100,0%	2,9%
TÜRKİYE TOPLAM HAM KÜRK İHRACATI	1	174	100,0%	100,0%

2013 yılının Ocak-Haziran döneminde Türkiye'den Çin'e 299 bin dolar, Hong Kong'a 287 bin dolar, Almanya'ya 212 bin dolar, Fransa'ya 59 bin dolar, İtalya'ya ise 42 bin dolar değerinde ham deri ve kürk ihraç edilerek toplam 1 milyon 69 bin dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

EN FAZLA HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4101- 4103 , 4301)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-TEMMUZ	2013 OCAK-TEMMUZ	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	115	299	160,0%	28,0%
HONG KONG	0	287	100,0%	26,8%
ALMANYA	0	212	100,0%	19,8%
FRANSA	0	59	100,0%	5,5%
İTALYA	1	42	100,0%	3,9%
RUSYA FEDERASYONU	25	36	44,0%	3,4%
TAYLAND	0	33	100,0%	3,1%
ENDONEZYA	0	20	100,0%	1,9%
GANNA	0	17	100,0%	1,6%
UKRAYNA	0	8	100,0%	0,7%
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ ve KÜRK İHRACATI	201	1.069	431,8%	100,0%

2- Yarı İşlenmiş / Bitmiş Deri ve İşlenmiş Kürk Grubu

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ürün grubunda bu dönemde en çok ihracat Hong Kong, Çin ve Ukrayna'ya yapılmış olup, en büyük pazar olan Hong Kong'a yapılan ihracat % 31,1 artışla 23 milyon dolara yükselmiştir. Hong Kong'un yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 21,6 seviyesindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatının diğer önemli pazarı Çin'e yapılan ihracat ise bu dönemde % 7,8 artarak 17,9 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ürün grubunda % 69,3 artış ve 12,6 milyon dolar ihracatla Ukrayna ile % 232,9 artış ve 3,6 milyon dolar ihracatla G. Kore ve % 83,3 artışla 3,5 milyon dolara yükselen Bulgaristan ön plana çıkmaktadır.

EN FAZLA YARI İŞLENMİŞ VE BİTMİŞ DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTİP 4104 - 4115)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-TEMMUZ	2013 OCAK-TEMMUZ	DEĞİŞİM %	PAY %
HONG KONG	17.529	22.972	31,1%	21,6%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	16.570	17.862	7,8%	16,8%
UKRAYNA	7.435	12.586	69,3%	11,8%
RUSYA FEDERASYONU	10.738	8.434	-21,5%	7,9%
İTALYA	6.021	7.553	25,4%	7,1%
ALMANYA	3.239	4.116	27,1%	3,9%
GÜNEY KORE	1.092	3.636	232,9%	3,4%
ABD	2.609	3.537	35,6%	3,3%
BULGARİSTAN	1.920	3.521	83,3%	3,3%
VIETNAM	1.143	1.711	49,6%	1,6%
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. / BİTMİŞ DERİ İHRACATI	89.019	106.478	19,6%	100,0%

İşlenmiş kürk ürün grubunda en çok ihracat Çin'e yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2013 yılının Ocak-Temmuz döneminde geçen yıla göre % 183,4 artışla 18,6 milyon dolara yükselmiştir. Böylece Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 28,4 seviyesine yükselmiştir.

İşlenmiş kürk ihracatının diğer önemli ülkelerinden Rusya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 108,8 artarak 15,5 milyon dolar olarak kaydedilirken, diğer önemli pazarlardan İtalya'ya ihracat % 28,2 oranında düşmüştür. Bu dönemde Çin'in payı % 28,4'e yükselirken, İtalya'nın payı % 10,4 olarak kaydedilmiştir.

İşlenmiş kürk ihracatında daha alt sırada yer almasına karşın bu dönemde G. Kore'ye ihracat % 133,9 oranında artışla 3,4 milyon dolara, Estonya'ya ihracat ise % 35,6 artışla 1,1 milyon dolara yükselmiştir.

EN FAZLA İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTİP 4302)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-TEMMUZ	2013 OCAK-TEMMUZ	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	6.552	18.571	183,4%	28,4%
RUSYA FEDERASYONU	7.409	15.473	108,8%	23,6%
HONG KONG	6.572	7.124	8,4%	10,9%
İTALYA	9.507	6.826	-28,2%	10,4%
GÜNEY KORE	1.470	3.439	133,9%	5,3%
ALMANYA	3.400	2.367	-30,4%	3,6%
FRANSA	2.333	1.906	-18,3%	2,9%
ESTONYA	830	1.125	35,6%	1,7%
İNGİLTERE	1.553	1.036	-33,3%	1,6%
UKRAYNA	2.801	958	-65,8%	1,5%
TÜRKİYE TOPLAM İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI	51.017	65.465	28,3%	100,0%

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ürün grubunda en çok ihracat Çin, Hong Kong ve Rusya'ya yapılmakta olup, en büyük pazar olan Çin'e yapılan ihracat bu dönemde geçen yıla göre % 57,6 artışla 36,4 milyon dolara yükselmiştir. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ihracatındaki payı % 21,2 seviyesindedir.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve kürk ihracatının diğer önemli ülkelerinden Hong Kong'a yapılan ihracat aynı dönemde % 24,9 artarak 30,1 milyon dolar olarak kaydedilirken, % 31,7 artış ve 23,9 milyon dolar ihracat ile Rusya takip etmektedir.

Bu ürün grubu ihracatında 6. büyük pazar olan G. Kore'ye ihracat bu dönemde % 176,1 artarak 7,1 milyon dolara yükselirken, daha alt sırada yer almalarına karşın Bulgaristan'a ihracat ise aynı dönemde % 89 oranında artış göstermiştir.

EN FAZLA YARI İŞL. VE BİTMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-TEMMUZ	2013 OCAK-TEMMUZ	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	23.122	36.433	57,6%	21,2%
HONG KONG	24.101	30.096	24,9%	17,5%
RUSYA FEDERASYONU	18.147	23.907	31,7%	13,9%
İTALYA	15.529	14.380	-7,4%	8,4%
UKRAYNA	10.236	13.544	32,3%	7,9%
GÜNEY KORE	2.562	7.075	176,1%	4,1%
ALMANYA	6.639	6.483	-2,4%	3,8%
ABD	3.159	3.898	23,4%	2,3%
BULGARİSTAN	1.946	3.678	89,0%	2,1%
FRANSA	5.871	3.316	-43,5%	1,9%
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. VE BİTMİŞ DERİ VE İŞL. KÜRK İHRACATI	140.036	171.943	22,8%	100,0%

3- Deri Giyim ve Kürk Giyim Grubu

Deri giyim ürün grubunda en çok ihracat Rusya'ya yapılmakta olup, bu pazara ihracat 2013 yılının Ocak-Temmuz döneminde geçen yıla göre % 32,3 artışla 48,5 milyon dolara yükselmiştir. Böylece Rusya'nın deri giyim ihracatındaki payı % 33,1'e çıkmıştır.

Deri giyim ihracatının diğer önemli ülkelerinden Fransa'ya yapılan ihracat bu dönemde % 17,6 artarak 19,2 milyon dolara yükselirken, diğer önemli pazar Almanya'ya ihracat ise % 1,4 artışla 17,3 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Aynı dönemde İtalya'ya ihracat ise % 15,4 düşüşle 7,6 milyon dolara gerilemiştir.

Deri giyim ürün grubunda diğer önemli pazarlar olan ABD'ne yapılan ihracat % 70,5 artışla 6,3 milyon dolara yükselirken, İngiltere ve BAE'ne aynı dönemde yapılan ihracatların % 161,6 ve % 203,0 oranlarında artarak sırasıyla 4,5 ve 4,1 milyon dolara yükselmesi de dikkat çekmektedir.

EN FAZLA DERİ GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
(GTIP 4203.10)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012	2013	DEĞİŞİM	PAY
	OCAK-TEMMUZ	OCAK-TEMMUZ	%	%
RUSYA FEDERASYONU	36.652	48.501	32,3%	33,1%
FRANSA	16.286	19.158	17,6%	13,1%
ALMANYA	17.040	17.272	1,4%	11,8%
İTALYA	8.961	7.579	-15,4%	5,2%
ABD	3.712	6.329	70,5%	4,3%
İNGİLTERE	1.716	4.490	161,6%	3,1%
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	1.357	4.112	203,0%	2,8%
İSVEÇ	2.202	3.714	68,7%	2,5%
AVUSTURYA	4.143	3.391	-18,2%	2,3%
BELÇİKA	1.514	2.830	86,9%	1,9%
TÜRKİYE TOPLAM DERİ GİYİM İHRACATI	129.323	146.749	13,5%	100,0%

Kürk giyim ihracatının geleneksel en büyük pazarı Rusya'ya 2013 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 8 artışla 87,1 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Kürk giyim ihracatının önemli bölümünün gerçekleştirildiği Rusya pazarının Türkiye kürk giyim ihracatındaki payı ise bu dönemde % 58,8 olarak kaydedilmiştir.

Kürk giyim ihracatımızın diğer önemli pazarı konumundaki İtalya'ya yapılan ihracat bu dönemde % 3,6 artışla 14,3 milyon dolar olarak kaydedilirken, Almanya'ya yapılan ihracat ise bu dönemde % 22,6 düşerek 7,7 milyon dolara gerilemiştir.

Kürk giyim ihracatının bu dönemde yükselen pazarlarından olan İngiltere'ye ihracat ise aynı dönemde % 59,8 artışla 3,2 milyon dolara yükselmiştir.

Geçmiş dönemlerde kürk konfeksiyon ihracatında başlıca pazarlar arasında yer almayan Çin'e yapılan kürk konfeksiyon ihracatının bu dönemde % 520,2 artışla 2,8 milyon dolara yükselmesi de dikkat çekmektedir.

EN FAZLA KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4303 - 4304)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-TEMMUZ	2013 OCAK-TEMMUZ	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	80.652	87.113	8,0%	58,8%
İTALYA	13.791	14.289	3,6%	9,6%
ALMANYA	9.933	7.691	-22,6%	5,2%
FRANSA	8.284	7.422	-10,4%	5,0%
UKRAYNA	6.986	3.580	-48,8%	2,4%
İNGİLTERE	1.993	3.185	59,8%	2,2%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	452	2.805	520,2%	1,9%
AVUSTURYA	2.699	2.479	-8,2%	1,7%
SEYŞEL ADALARI	2.455	2.211	-10,0%	1,5%
ABD	3.049	1.855	-39,2%	1,3%
TÜRKİYE TOPLAM KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI	143.996	148.124	2,9%	100,0%

Türkiye toplam deri giyim ve kürk giyim ihracatı açısından en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat 2013 yılı Ocak-Temmuz döneminde % 15,6 artışla 135,6 milyon dolara yükselmiştir. Rusya'nın Türkiye deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı bu dönemde % 46 olarak kaydedilmiştir.

Deri ve kürk giyim ihracatının önemli ülkelerinden Fransa'ya yapılan ihracat bu dönemde % 8,2 oranında artarak 26,6 milyon dolara yükselirken, diğer önemli pazar Almanya'ya ihracat ise % 7,5 düşüşle 25 milyon dolara gerilemiştir. Deri ve kürk giyim ürün grubunda diğer önemli pazarlardan olan İngiltere'ye bu dönemde yapılan ihracatın % 106,9 artması dikkat çekerken, BAE'ne ihracat ise % 167,5 oranında artış göstermiştir.

EN FAZLA DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 4203.10, 4303 - 4304)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-TEMMUZ	2013 OCAK-TEMMUZ	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	117.304	135.613	15,6%	46,0%
FRANSA	24.570	26.580	8,2%	9,0%
ALMANYA	26.974	24.963	-7,5%	8,5%
İTALYA	22.752	21.868	-3,9%	7,4%
ABD	6.761	8.184	21,0%	2,8%
İNGİLTERE	3.709	7.675	106,9%	2,6%
AVUSTURYA	6.842	5.870	-14,2%	2,0%
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	2.039	5.454	167,5%	1,8%
İSVEÇ	3.044	5.395	77,2%	1,8%
UKRAYNA	14.124	5.347	-62,1%	1,8%
TÜRKİYE TOPLAM DERİ ve KÜRK KONFEKSİYON İHRACATI	273.319	294.873	7,9%	100,0%

4- Saraciye Ürün Grubu

Saraciye ürünleri ihracatımızın en önemli pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat, 2013 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 1 düşüşle 36,5 milyon dolara gerilemiştir. İtalya'nın Türkiye saraciye ihracatındaki payı ise bu dönemde % 27 olarak kaydedilmiştir.

Saraciye ihracatının diğer önemli pazarı olan Almanya'ya ihracat bu dönemde % 4,7 artarak 18,4 milyon dolara çıkarken, İngiltere'ye ihracatın ise % 31,9 düşerek 15,8 milyon dolara gerilemesi dikkat çekmektedir.

Saraciye ihracatında bu dönemde Rusya'ya yapılan ihracatın % 33 düşerek 6,3 milyon dolara gerilemesi de göze çarparken, diğer önemli pazarlarımızdan Fransa'ya ihracat % 26,7 gerilemiş olup, İspanya'ya yapılan ihracatta da % 24,2 oranında sert bir düşüş yaşanmıştır.

Bu dönemde Irak'a saraciye ihracatı ise % 58,1 oranında artışla 4,3 milyon dolara ulaşmıştır.

EN FAZLA SARACİYE İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (G TIP 4201-4202-4203.21-4203.29-4203.30-4203.40-4204-4206)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-TEMMUZ	2013 OCAK-TEMMUZ	DEĞİŞİM %	PAY %
İTALYA	36.873	36.508	-1,0%	27,0%
ALMANYA	17.535	18.363	4,7%	13,6%
İNGİLTERE	23.163	15.778	-31,9%	11,7%
RUSYA FEDERASYONU	9.470	6.340	-33,0%	4,7%
FRANSA	6.007	4.406	-26,7%	3,3%
İSPANYA	5.755	4.360	-24,2%	3,2%
IRAK	2.703	4.274	58,1%	3,2%
DANİMARKA	5.328	3.866	-27,5%	2,9%
ABD	4.201	3.627	-13,7%	2,7%
AVUSTURYA	2.260	2.764	22,3%	2,0%
TÜRKİYE TOPLAM SARACİYE İHRACATI	146.963	135.035	-8,1%	100,0%

5- Ayakkabı Ürün Grubu

Ayakkabı ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya 2013 yılı Ocak-Temmuz döneminde % 23,4 artışla 80,5 milyon dolarlık ayakkabı ihracatı yapılmıştır. Rusya'nın Türkiye'nin ayakkabı ihracatındaki payı % 18,9 seviyesindedir.

Ayakkabı ihracatının diğer önemli pazarı olan Irak'a yapılan ihracat bu dönemde % 53,8 artarak 63,5 milyon dolara yükselirken, Irak'ın deri ürünleri ihracatındaki payı % 14,9'a yükselmiştir.

Ayakkabı ihracatının diğer geleneksel önemli pazarı olan S. Arabistan'a ihracat bu dönemde % 5 artışla 30,2 milyon dolara yükselmiş, ayakkabı ihracatındaki payı ise % 7,1'e çıkmıştır.

Bu dönemin diğer göze çarpan pazarları ise % 310,8 artışla 16,6 milyon dolar ihracat seviyesine yükselen Ukrayna ile % 60,3 artışla 10,4 milyon dolara yükselen Romanya olmuştur.

EN FAZLA AYAKKABI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER (GTIP 6401 - 6406)				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2012 OCAK-TEMMUZ	2013 OCAK-TEMMUZ	DEĞİŞİM %	PAY %
RUSYA FEDERASYONU	65.212	80.473	23,4%	18,9%
IRAK	41.273	63.466	53,8%	14,9%
SUUDİ ARABİSTAN	28.778	30.203	5,0%	7,1%
ALMANYA	14.111	17.966	27,3%	4,2%
UKRAYNA	4.044	16.613	310,8%	3,9%
İNGİLTERE	9.567	12.958	35,4%	3,0%
KIRGIZİSTAN	9.734	12.761	31,1%	3,0%
ROMANYA	6.465	10.365	60,3%	2,4%
KAZAKİSTAN	11.280	9.881	-12,4%	2,3%
İTALYA	7.203	9.178	27,4%	2,2%
TÜRKİYE TOPLAM AYAKKABI İHRACATI	333.249	425.609	27,7%	100,0%

2013 YILI TEMMUZ AYINDA İHRACAT SEKTÖRLERİMİZİ ETKİLEYEN EKONOMİK GELİŞMELER

2013 yılı Temmuz ayında ihracat sektörlerimiz için önem arz eden gelişmelerin başında küresel ekonomide devam eden belirsizlik ve krize ek olarak Ortadoğu'da tekrar tırmanan siyasi krizin önümüzdeki dönemde Türkiye'ye olası olumsuz etkileri yer almaktadır. Bu arada, 2013 yılının başından beri durgun bir seyir izleyen Türkiye genel ihracatı ise Temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre iş günü fazlasının da yardımıyla olumlu bir performans göstererek % 17,3 artış gösterirken, Ocak-Temmuz dönemi artış oranı ise % 3,3'te kalmıştır.

Uzun süredir içine girdiği borç ve ekonomik durgunluk sarmalıyla mücadele eden AB'den olumlu sinyaller gelmeye başlarken, Haziran ayı verilerine göre AB genelinde işsizlik oranı Mayıs ayına göre % 0,1 oranında gerileyerek AB genelinde % 10,9, Euro Bölgesi'nde ise % 12,1 olarak kaydedilmiştir. Bu çerçevede, yılın ilk çeyreğinde küçülen ve ikinci çeyrekte yerinde sayması beklenen Euro Bölgesi'nin yılın ikinci yarısında büyümeye başlayacağı öngörülmektedir.

Haziran ayında ABD Merkez Bankası FED'in yıl sonuna kadar tahvil alımlarını azaltmayı, dolayısıyla parasal genişleme politikasına son vermeyi değerlendirdiği açıklaması sonrası dünya ekonomisi ABD ekonomisini daha yakından takip etmeye başlarken, cari açık sorunu yaşayan gelişmekte olan ülkeler ABD'nin tahvil alımlarını daha erken bir dönemde sona erdirerek küresel çapta 'ucuz para' döneminin sona ermesinden endişe etmektedir.

İhracat sektörlerimizi yakından ilgilendiren döviz kurlarıyla ilgili olarak, yurt dışı gelişmelerin de etkisiyle Temmuz ayının ilk haftasında yukarıya doğru bir seyir izleyerek 1,96 / tl seviyesine kadar yükselen aşan dolar, Temmuz ayının kalan bölümünde 1,90 – 1,94 / tl aralığında değişken bir seyir izlemiştir. İhracat sektörlerimizin rekabet gücünü etkileyen euro / dolar paritesi ise 1,32 - 1,33 seviyelerinde seyretmektedir.

BELLİ BAŞLI PAZAR ÜLKELERDEKİ EKONOMİK GELİŞMELER

Rusya

İhracat sektörlerimizin en önemli ihracat pazarlarından Rusya ekonomisinin 2012 yılı genelinde büyüme oranı % 3,4 olarak açıklanmıştır. Bu rakamın son 3 yılın en düşük büyüme oranı olduğu kaydedilmektedir. Rusya ekonomisinin 2013 yılının ilk çeyrek döneminde ise yavaşlayarak % 1,1 büyüdüğü kaydedilmektedir. Bu oranın 2009 yılından beri en düşük büyüme oranı olduğu belirtilmektedir.

Ülke genelinde perakende satışlar Mart ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 4,4 artarken, Nisan ayında % 4,1 artış göstermiştir.

Rusya genelinde resmi işsizlik oranının %6 düzeylerinde olduğu kaydedilmektedir.

Bu arada, petrol fiyatlarındaki dalgalı seyir ve kamu harcamalarındaki artış nedeniyle Rusya'nın cari fazlasının 2012 yılında %4 olan seviyesinden 2013 yılında % 2,5'e gerilemesi beklenmektedir.

Hazır giyim, deri ve tekstil ürünleri ihracatımız açısından önemli bir pazar olan Rusya ekonomisinde 2013 yılının ilk yarısı itibarıyla bir yavaşlama olsa da, iç pazardaki canlılığın devam etmesi beklenmektedir. Olası bir küresel ekonomik krizde petrol fiyatlarının düşmesi durumunda gelirlerinin büyük bölümü petrole bağlı olan Rusya ekonomisinin orta ve uzun vadede düşük de olsa sıkıntıya girme olasılığı da mevcuttur. Nitekim Rusya Devlet Başkanı Putin'in de derinleşen küresel ekonomik krizin petrol ihracatçısı Rusya'yı 2013 yılında daha çok etkileyebileceğini vurgulayarak ekonomi yönetiminden gerekli tedbirleri almasını istediği belirtilmektedir.

Güncel tahminlere göre, Rusya ekonomisinin 2013 yılında % 3'ün altında bir oranda büyümesi öngörülürken, küresel krizin derinleşmesi durumunda bundan olumsuz etkilenecek Rus ekonomisinin büyüme oranının bu oranın altına düşebileceği belirtilmektedir.

Almanya

İhracat sektörlerimizin en önemli pazarı olan Avrupa Birliği'nin en büyük ekonomisi Almanya'nın GSYH'sinin 2013 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,3 küçüldüğü açıklanmıştır.

Almanya ekonomisinin 2012 yılı genelinde ise % 0,9 büyüdüğü kaydedilirken, 2013 yılında ise % 0,6 büyüme öngörülmektedir.

AB'deki krize rağmen bugüne kadar ihracat ağırlıklı güçlü büyüme trendini nispeten koruyan Alman ekonomisinin güncel verilere göre ivmesini kaybetmeye başladığı görülmektedir.

Almanya'da işsizlik oranı Mart ve Nisan aylarında %5,4 seviyesinde kaydedilirken, Mayıs ayında ise %5,3'e gerilemiş, Haziran ayında ise tekrar % 5,4'e yükselmiştir. İşsizlik oranının yıl sonunda %5,7'ye ulaşması öngörülmektedir.

Almanya genelinde perakende satışlarda Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 0,3 artış kaydedilirken, Mayıs ayında ise % 1,2 artış meydana gelmiştir.

AB'yi derinden etkileyen finansal krize karşı, güçlü sanayi ve ihracat altyapısıyla bugüne kadar iyi bir direnç gösteren Almanya'nın daralan dış pazarlar nedeniyle 2013 yılının kalan bölümünde krizin etkilerini daha derinden hissetmesi ve artan enerji ve işgücü maliyetlerinin de eklenmesiyle ekonomik büyümenin yavaşlaması beklenmektedir.

İtalya

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden ve ihracat sektörlerimizin başlıca pazarlarından İtalya'nın GSYH'sinin 2013 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 2,3 küçüldüğü açıklanmıştır.

İtalya ekonomisinin 2012 yılı genelinde %2,4 küçüldüğü kaydedilirken, 2013 yılında ise %1,5 küçülme öngörülmektedir.

İtalya'da işsizlik oranı Nisan ayında %12 seviyesindeyken, Mayıs ayında % 12,2 seviyesine yükselmiş, Haziran ayında ise % 12,1 olarak açıklanmıştır.

İtalya genelinde perakende satışlarda Mart ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 2,4 düşüş kaydedilirken, Nisan ayında ise %1,5 düşüş meydana gelmiştir.

Fransa

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden Fransa'nın, GSYH'sinin 2013 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %0,4 küçüldüğü açıklanmıştır.

Fransa ekonomisinin 2012 yılı genelinde %0 büyüdüğü kaydedilirken, 2013 yılında ise % 0,1 küçülme öngörülmektedir.

Fransa'da işsizlik oranı Mayıs ayında % 10,9 seviyesindeyken, Haziran ayında % 11 olarak kaydedilmiştir. İşsizlik oranının yıl sonunda % 11,2'ye yükseleceği tahmin edilmektedir.

Fransa genelinde perakende satışlarda Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre %1,3 artış kaydedilirken, Mayıs ayında ise %0,3 düşüş meydana gelmiştir.

Öte yandan, Fransa'da hükümetin kemer sıkma politikalarıyla birlikte 2013 yılı bütçesinden daha fazla tasarruf etme planının vergileri artırmasından ve hane halkı gelirleri ile tüketimi olumsuz etkilemesinden endişe edilmektedir.

İngiltere

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden İngiltere'nin GSYH'sinin 2013 yılının 1.çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %0,6 büyüdüğü açıklanmıştır.

İngiltere ekonomisinin 2012 yılı genelinde %0,2 büyüdüğü kaydedilirken, 2013 yılında ise % 0,7 büyüme öngörülmektedir.

İngiltere'de işsizlik oranı Mart ayında % 7,7 seviyesindeyken, Nisan ayında da % 7,7 seviyesinde kaydedilmiştir.

İngiltere genelinde perakende satışlarda ise Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre %0,2 düşüş kaydedilirken, Mayıs ayında %2,7 artış meydana gelmiştir.

ABD

Dünyanın en büyük ekonomisi ABD'de, Merkez Bankası FED'in gevşek para politikasının ve parasal genişlemenin de yardımıyla ekonomi yeni yılın ilk yarısında büyümeye devam etmekte ve AB ekonomilerinden daha iyi bir görünüm sergilemekle birlikte, büyüme ve istihdam hedeflerine henüz ulaşamadığı da belirtilmektedir.

Bu çerçevede ABD ekonomisi 2013 yılının 1. çeyrek döneminde % 1,1 büyüme gerçekleştirirken, 2. çeyrek dönemde ise % 1,7 büyüme kaydetmiştir. Güncel tahminlere göre ABD ekonomisinin 2013 yılında % 1,9 büyümesi öngörülmektedir.

Ülke genelinde gıda dışı perakende satışlar 2013 yılının Ocak-Haziran döneminde %3,7 artış göstermiştir. Hazırgiyim ve aksesuar ile ayakkabı perakende satışları ise 2013 yılı Ocak-Haziran döneminde % 3,6 artış kaydetmiştir.

Öte yandan, ABD genelinde 2012 yılının Mayıs ve Haziran aylarında % 7,6 seviyesinde olan işsizlik oranı, Temmuz ayında ise % 7,4 olarak kaydedilmiştir.

İspanya

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden ve hazır giyim başta olmak üzere ihracat sektörlerimizin önemli pazarlarından İspanya ekonomisi içinde bulunduğu borç sarmalı ve durgunlaşan ekonomiye bağlı olarak artan işsizlik oranı nedeniyle zor bir dönemden geçerken, ülkenin GSYH'sinin 2013 yılının 1. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %2 küçüldüğü açıklanmıştır.

İspanya ekonomisi 2012 genelinde %1,4 daralırken, 2013 yılında ise %1,6 küçülme öngörülmektedir.

İspanya genelinde perakende satışlarda Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 6,6 düşüş kaydedilirken, Mayıs ayında ise % 6,3 düşüş meydana gelmiştir.

Yunanistan ile birlikte AB'nin en yüksek işsizlik oranına sahip iki ülkesinden biri olan İspanya'da işsizlik oranı Mayıs ayında %26,9 iken, Haziran ayında %26,3'e gerilemiştir.

Bu çerçevede, bir çok uzman, İspanya Hükümeti'nin tasarruf ve bütçe kesintileriyle borçları azaltmaya çalışmasını doğru bulmamaktadır. Böyle düşünen uzmanlar, asıl çözümün borç para ile bile olsa harcamaların ve tüketimin devam etmesi olduğunu ve ekonominin canlı tutularak işsizlik oranının daha da artmasının önüne geçilmesi gerektiğini belirtmektedirler.

Irak

Ortadoğu pazarının önemli ülkelerinden ve Türkiye'nin yükselen ihracat pazarı Irak ekonomisinin 2012 yılında % 10'un üzerinde bir oranda büyüdüğü tahmin edilirken, 2013 yılında daha yüksek bir oranda büyüme beklenmektedir.

30 milyona yakın nüfusu ve gelecekte artması beklenen petrol gelirleri sayesinde özellikle ayakkabı, halı ve konfeksiyon sektörlerimiz için gittikçe büyüyen pazar haline gelen Irak'ın önemi ihracat sektörlerimiz açısından giderek daha da artmakta ve Kuzey Irak'ta bir çok Türk hazır giyim firması mağaza açmaktadır.

Öte yandan, yabancı petrol şirketlerinin Irak'ta petrol üretmeye başlamasıyla birlikte petrol ihracatının artması, buna paralel ülkenin mali durumunun düzelmesi ve büyümenin devam etmesi beklenmektedir. Halen milli gelirin büyük bölümü petrol ihracatından sağlanmaktadır.

Diğer yandan, bilindiği üzere Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi bölgeye gerçekleştirilen ithalatta "sevk öncesi inceleme" uygulamasını kesin olarak başlatmış, buna istinaden ihracatçıların ihraç mallarını sevk etmeden önce, yetkilendirilmiş olan Bureau Veritas ile SGS gözetim şirketlerinden uygunluk belgesi edinmeleri zorunlu hale getirilmiştir. Söz konusu uygulama nedeniyle ihracatçılarımız zaman ve maliyet yönünden çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır.

İran

Özellikle tekstil ve hammaddeleri ihracatımızda başlıca pazarlardan olan İran, son dönemde sıkıntılı bir süreçten geçmektedir. Bu çerçevede, ABD'nin öncülük ettiği ek mali yaptırımlara AB'nin de destek vermesinin de etkisiyle Türk bankacılık sistemi de İran bankaları ile çalışmama noktasında baskı altında olup, İran ile ticaret yapan Türk firmalarının ödemelerini tahsil etme seçenekleri sınırlanmış bulunmaktadır.

Bu kapsamda AB, İran'a yönelik yaptırımların kapsamını daha da genişleterek insani ihtiyaçlar dışında Avrupalı banka ve finans kuruluşlarının İran bankalarıyla tüm işlemlerini yasaklarken, İran Merkez Bankası'na yönelik kısıtlamaları da genişletmiştir.

Öte yandan, İran para birimi Riyal'in dolar karşısında 2012 yılında % 50'ye yakın değer kaybetmesi ve İran Merkez Bankası'nın döviz sıkıntısı nedeniyle İran'a yapılan ithalatlarda döviz tahsisinde zorluk çıkarması Türkiye'den bu pazara yapılan ihracatı daha da zorlaştırmaktadır.

Diğer yandan, İran ekonomisinin ağırlaşan yaptırımlar nedeniyle 2012 yılında en az % 1 düzeyinde küçüldüğü tahmin edilirken, işsizlik oranının ise % 20'ye yaklaştığı tahmin edilmektedir. Halk hayat pahalılığından yakınmakta ve gerek ambargo, gerekse İran Hükümeti'nin döviz sıkıntısından dolayı kendi koyduğu yasaklar nedeniyle birçok kalem ürünün temininde zorluk yaşanmaktadır.

TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI

	2012 TEMMUZ 1000 \$	2013 TEMMUZ 1000 \$	DEĞİŞİM %	2012 OCAK-TEMMUZ 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2013 OCAK-TEMMUZ 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1 RUSYA FEDERASYONU	47.261	48.197	2,0	210.158	23,5	246.370	23,9	17,2
2 İTALYA	11.991	12.817	6,9	82.358	9,2	81.976	8,0	-0,5
3 ALMANYA	10.590	13.164	24,3	65.259	7,3	67.986	6,6	4,2
4 İRAK	8.545	13.181	54,3	44.228	4,9	67.831	6,6	53,4
5 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	4.359	11.546	164,8	25.463	2,8	41.775	4,1	64,1
6 FRANSA	10.204	9.614	-5,8	41.333	4,6	40.256	3,9	-2,6
7 İNGİLTERE	5.999	5.913	-1,4	38.627	4,3	37.794	3,7	-2,2
8 UKRAYNA	5.550	7.624	37,4	29.815	3,3	36.804	3,6	23,4
9 HONG KONG	5.517	5.982	8,4	28.081	3,1	34.115	3,3	21,5
10 SUUDİ ARABİSTAN	5.183	3.459	-33,2	29.350	3,3	31.256	3,0	6,5
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	115.200	131.498	14,1	594.672	66,4	686.164	66,6	15,4
11 ABD	3.481	4.752	36,5	16.061	1,8	17.896	1,7	11,4
12 BULGARİSTAN	1.019	2.135	109,5	12.149	1,4	13.995	1,4	15,2
13 KIRGIZİSTAN	958	898	-6,2	10.450	1,2	13.565	1,3	29,8
14 ROMANYA	912	1.353	48,4	8.450	0,9	12.871	1,2	52,3
15 KAZAKİSTAN	2.635	2.360	-10,4	16.310	1,8	12.755	1,2	-21,8
16 HOLLANDA	3.244	2.339	-27,9	13.302	1,5	12.621	1,2	-5,1
17 BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	816	1.169	43,2	7.606	0,8	12.308	1,2	61,8
18 İSPANYA	2.372	2.547	7,4	14.639	1,6	10.721	1,0	-26,8
19 AVUSTURYA	1.758	1.930	9,8	10.660	1,2	10.377	1,0	-2,6
20 İSVİÇRE	1.161	881	-24,2	8.092	0,9	9.755	0,9	20,6
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	18.355	20.364	10,9	117.720	13,1	126.865	12,3	7,8
21 GÜNEY KORE	740	2.263	205,8	3.332	0,4	9.413	0,9	182,5
22 AZERBAYCAN	282	458	62,0	9.347	1,0	9.109	0,9	-2,5
23 LİBYA	1.513	702	-53,6	8.456	0,9	8.877	0,9	5,0
24 CEZAYİR	584	808	38,2	5.701	0,6	8.430	0,8	47,9
25 MISIR	343	1.009	194,0	4.606	0,5	7.810	0,8	69,6
26 DANİMARKA	1.329	1.822	37,1	7.993	0,9	7.406	0,7	-7,3
27 TÜRKMENİSTAN	744	745	0,1	6.908	0,8	7.161	0,7	3,7
28 İSRAİL	598	867	44,9	4.974	0,6	6.537	0,6	31,4
29 İSVEÇ	1.157	1.529	32,1	4.151	0,5	6.479	0,6	56,1
30 YUNANİSTAN	717	783	9,1	6.047	0,7	6.317	0,6	4,5
31 BELÇİKA	1.330	1.068	-19,7	6.899	0,8	6.090	0,6	-11,7
32 KKTC	313	585	86,7	4.454	0,5	6.081	0,6	36,5
33 TACİKİSTAN	397	380	-4,2	3.878	0,4	5.942	0,6	53,2
34 ÖZBEKİSTAN	524	652	24,5	4.954	0,6	5.634	0,5	13,7
35 UMMAN	120	631	425,5	1.140	0,1	5.587	0,5	390,0
36 POLONYA	701	837	19,4	5.426	0,6	5.552	0,5	2,3
37 YEMEN	81	437	442,1	248	0,0	4.971	0,5	1.903,0
38 İRAN	334	467	39,8	2.582	0,3	4.530	0,4	75,4
39 ESTONYA	759	454	-40,2	2.450	0,3	4.441	0,4	81,2
40 TUNUS	502	291	-42,1	3.787	0,4	3.823	0,4	1,0
41 SİRBİSTAN	447	572	28,1	3.400	0,4	3.769	0,4	10,8
42 GÜRCİSTAN	204	438	114,7	4.704	0,5	3.698	0,4	-21,4
43 LİTVANYA	143	2.614	1.731,4	1.428	0,2	3.664	0,4	156,6
44 JAPONYA	2.182	1.020	-53,2	4.223	0,5	3.291	0,3	-22,1
45 ARNAVUTLUK	360	432	20,2	2.483	0,3	3.092	0,3	24,5
46 BEYAZ RUSYA	284	779	174,8	3.094	0,3	2.547	0,2	-17,7
47 SLOVAKYA	250	127	-49,3	1.992	0,2	2.484	0,2	24,7
48 NORVEÇ	304	157	-48,3	1.217	0,1	2.449	0,2	101,3
49 ÜRDÜN	2.146	384	-82,1	4.586	0,5	2.401	0,2	-47,7
50 KOSOVA	545	393	-27,8	2.304	0,3	2.371	0,2	2,9
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI	153.487	175.564	14,4	839.157	93,7	972.985	94,5	15,9
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	8.316	7.972	-4,1	56.211	6,3	56.795	5,5	1,0
AB (27) TOPLAMI	55.201	61.684	11,7	331.225	37,0	340.464	33,1	2,8
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI	161.803	183.536	13,4	895.368	100,0	1.029.780	100,0	15,0